

[Finansministeren.]

tiltaget i betydning, efterhånden som de øvrige offentlige reguleringer af produktion og handel er blevet afviklet.

Der er vist bred enighed om, at dette er en lykkelig udvikling. Men så må vi også være indstillet på i højere grad at anvende og mere smidigt tilpasse de pengepolitiske og de finanspolitiske midler.

Det er ikke mindst lærerigt her at se på de erfaringer, vi har gjort i det sidste par år. Vi har i dette tidsrum oplevet en opgangs-konjunktur af en styrke, som vel få havde troet mulig, og vi har gentagne gange måttet spørge os selv, om ikke ekspansionen var blevet så kraftig, at der var fare for et pres på valutastillingen og en opgang i pris- og omkostningsniveauet, der måtte skabe alvorlige problemer for fremtidens valutastilling. Det har i denne situation været uomgængelig nødvendigt at lægge en vis bremse på højkonjunktorens forløb. Det forøgede overskud på statsbudgettet, den moderate stramning af kreditpolitikken, reguleringen af byggeriet og frigivelsen af importen har alt sammen spillet en rolle i denne forbindelse.

Finanspolitikken har således ikke været den eneste regulerende faktor, men det siger sig selv, at hvis vi ikke under disse vilkår havde kunnet støtte os til den dæmpende virkning på forbruget, som er udgået fra statsbudgettet, måtte de øvrige regulerende forholdsregler have været langt mere indgribende. Jeg betvivler, at der er nogen, der mener, at vi kunne have tilladt os en væsentligt stærkere stigning i efterspørgslen end den, der er indtruffet.

At oppositionen ikke har ønsket det, fremgår i hvert fald ganske tydeligt af den bekymring, den har givet udtryk for over den anspændte situation på arbejdsmarkedet og risikoen for en opgang i omkostninger og priser. Hvordan oppositionen kan forene dette ønske, som vi jo alle deler, med forslag om store skattenedsættelser straks, er derimod uforståeligt for mig.

Jeg betragter det som et meget stort gode, at vi, som jeg sagde før, har kunnet opnå den fornødne forøgelse af budgetoverskuddet direkte i kraft af højkonjunktorens virkninger på statens indtægter. Vi har derigennem kunnet undgå nye finansielle for-

holdsregler til imødegåelse af efterspørgselsstigningen, som ellers kunne være blevet påkrævet, og således også de uheldige overgangsvirkninger på produktion og omsætning, som sådanne indgreb meget let får. Jeg drager for mit vedkommende den konklusion af vore erfaringer i disse år, at vi i den fremtidige udformning af finanspolitikken må lægge stor vægt på at styrke statsbudgettets muligheder for selvstændigt, så at sige automatisk, at dæmpe udsvingene i den økonomiske aktivitet.

Værdien af, at vi i disse år ved tilrettelæggelsen af den økonomiske politik har kunnet disponere på grundlag af konjunkturstabiliserende finanspolitik, har som nævnt især været, at vi har kunnet lægge mindre vægt på de øvrige efterspørgselsregulerende forholdsregler, som hovedsagelig virker begrænsende på investeringsvirksomheden. Det har igennem denne smidige politik været muligt at udnytte de gunstige ydre vilkår for den danske økonomi til at opnå en betydelig forøgelse af opsparing og investering og dermed også hurtigere økonomisk fremgang. De resultater, der er nået, er slående. Ikke blot er der sket en mærkbar forbedring af levestandarden, men det har tillige været muligt at gøre gode fremskridt med løsningen af en række af dansk økonomis mest påtrængende problemer.

Højkonjunktoren har således givet det bedst tænkelige klima for den tilpasningsproces, som overgangen til friere importforhold skulle medføre; den har givet en kraftig og yderst påkrævet impuls til den industrielle udvikling — et forhold, der især kommer til udtryk i de store industrielle investeringer — den har lettet indpasningen af de første af de store årgange på arbejdsmarkedet, og med den større beskæftigelse er fulgt større mobilitet på arbejdsmarkedet. Herved er skabt mulighed for en bedre faglig og lokal fordeling af vor arbejdskraft.

De fremskridt, der er sket med hensyn til løsningen af disse opgaver, har på den anden side samtidig været en væsentlig forudsætning for, at tempoet i den økonomiske fremgang har kunnet opretholdes. De friere importforhold har bidraget til at holde prisudviklingen i ro, og det har vist sig, at spillerummet for yderligere produktionsforøgelse var større, end man kunne vente,